

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารองค์การ ไม่ว่าจะเป็นองค์การประเภทใด มีขนาดใหญ่หรือขนาดเล็กก็ตาม ต่างก็มีความเชื่อว่า ทฤษฎีหรือหลักการทางการบริหารมีความจำเป็นที่ผู้บริหารองค์การหรือหัวหน้าหน่วยงานจะต้องศึกษาเรียนรู้ เพื่อจะได้นำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับประเภทขององค์การนั้น ๆ ถึงแม้ว่าองค์การทุกประเภทจะมีองค์ประกอบที่เหมือน ๆ กันก็จริง แต่ก็มีความแตกต่างกันในส่วนของ ทรัพยากร บุคลากร และเป้าหมายขององค์การ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การทางการศึกษา ซึ่งเป็นองค์การที่มีความแตกต่างไปจากองค์การธุรกิจอื่น และมีเป้าหมายเพื่อให้ผลผลิตมีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่กำหนด (จันทรานี สงวนนาม, 2545) กระแสโลกาภิวัตน์ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาอย่างรวดเร็ว มีขอบเขตแผ่ออกไปในวงกว้าง กระทบต่อสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม เทคโนโลยี โครงสร้างและกลยุทธ์ การบริหารสู่ความสำเร็จ จึงเกิดความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศนคติด้านภาวะผู้นำ จากภาวะผู้นำตามแนวคิดเดิมที่เคยมีประสิทธิผลในอดีต มาสู่แนวความคิดภาวะผู้นำใหม่ ซึ่งมุ่งเน้นผู้นำที่มีมุมมองกว้าง ไกลระดับสากล มีความสามารถยืดหยุ่น เพื่อรองรับความท้าทายต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น รองรับการปฏิรูปการศึกษา ยึดมั่นต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2548)

หลักการสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา คือ การกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งการดำเนินการให้บรรลุตามหลักการดังกล่าว จำเป็นต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารการศึกษา การพัฒนาผู้บริหารการศึกษา เป็นยุทธศาสตร์หลักในการสร้างกลไกและพลังขับเคลื่อนสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระจายอำนาจให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องสร้างความเข้มแข็ง สร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และสร้างความเชื่อมั่นให้ทุกฝ่ายสามารถปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ (พรศรี ฉิมแก้ว, 2545) บทบาทของผู้บริหาร นอกจากจะต้องดำเนินการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ได้ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 แล้ว ยังต้องมีบทบาทในการพัฒนาตนเอง คือ การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษา ซึ่งนอกจากเป็นการพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพได้แล้ว ยังสามารถนำไปพัฒนาวิชาชีพครู เพื่อให้สามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีความก้าวหน้าในการ

ประกอบวิชาชีพครู เป็นครูเก่ง ดี มีมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนและสถานศึกษาโดยรวม (พรศรี ฉิมแก้ว, 2545, หน้า 1-2) ซึ่งคุณลักษณะของผู้นำที่จะเหมาะกับสถานการณ์ในยุคของการเปลี่ยนแปลงหรือการปฏิรูปการศึกษานี้ ทางกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้มีการเตรียมผู้บริหารหรือสร้างผู้บริหารรุ่นใหม่ให้มีคุณลักษณะเหมาะสมกับยุคปฏิรูป (พรรณพร หลัทยถาวร, 2542, หน้า 2) ผู้บริหารต้องบริหารแบบสร้างผู้นำ เน้นความสำเร็จของการสร้างงาน สร้างคน ให้ผู้ร่วมงานมีโอกาสใช้ความสามารถสูงสุดของตนเอง ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์และมีความสามารถในการกระตุ้นให้ข้าราชการครูในโรงเรียน ได้ใช้ศักยภาพที่ดีทำงานให้เกิดผลสูงสุด ดังนั้น ภาวะผู้นำของบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จึงเป็นตัวแปรที่สำคัญประการหนึ่งที่มีผลอย่างยิ่งต่อความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษาของชาติ (เทียน ทองแก้ว, 2545, หน้า 35) ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องอาศัยความเป็นผู้นำที่มีภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง จึงจะสามารถสร้างความมั่นใจ ความมั่นคงให้กับคนในองค์กร และก่อให้เกิดการยอมรับในการนำได้ อีกทั้งมีความเต็มใจเข้าร่วมการพัฒนาและปรับเปลี่ยนองค์กร (นิติมา เทียนทอง, 2544, หน้า 6)

ดังนั้น ภาวะผู้นำจึงส่งผลเป็นอย่างมากต่อการบริหารและจัดการภายในโรงเรียน ผู้บริหารที่รู้จักใช้ภาวะผู้นำจะทำให้โรงเรียนมีการพัฒนา ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน ภาวะผู้นำจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหาร โรงเรียน (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, 2546, หน้า 38) ถวิล เกื้อกุลดวงษ์ (2530, หน้า 209) กล่าวว่า ความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียน ความสำเร็จของครูและนักเรียน นอกจากจะขึ้นอยู่กับผลงาน โดยส่วนรวมของทุกฝ่ายแล้วยังขึ้นอยู่กับตัวผู้นำ และผู้นำนั้นต้องเป็นผู้แสดงพฤติกรรมที่ทำให้ครูทุกคนปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ สอดคล้องกับแนวคิดของ กริฟฟิธส์ (Griffiths, 1956, pp. 243-253) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของพฤติกรรมผู้นำที่ประสบความสำเร็จไว้ 7 ประการด้วยกัน คือ 1) การมีความคิดริเริ่ม 2) การรู้จักปรับปรุงแก้ไข 3) การยอมรับนับถือ 4) การให้ความช่วยเหลือ 5) การโน้มน้าวจิตใจ 6) การประสานงาน 7) การเข้าสังคม จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า บทบาทของผู้บริหารในฐานะผู้นำ นับว่ามีความสำคัญต่อความก้าวหน้าหรือความล้มเหลวของโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง

ปัญหาภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มบางบ่อ 2 อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า มีปัญหาการใช้ภาวะผู้นำ เช่น ปัญหาในการจัดทำหลักสูตรของ โรงเรียน ครูสอนไม่ตรงตามสาขาวิชาที่จบมา ครูที่มีอายุมาก ประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมค่อนข้างเฉื่อยชา ไม่กระตือรือร้น ครูมีปัญหาขัดแย้งกัน ไม่มีความจริงใจต่อกัน มุ่งเพียงแต่ผลประโยชน์ส่วนตน ครูบางคนขาดความเคารพและศรัทธาในตัวผู้นำ ครูขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน ซึ่งน่าจะเกิดจากภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มบางบ่อ 2

อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จากรายงานการวิจัยการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ภายใต้โครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์: กรณีศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ผลการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาศาสตร์ พบว่า มีการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามหน่วยที่จัดไว้ในหลักสูตร แต่อาจขาดเทคนิคการสอนที่หลากหลายทำให้การพัฒนาส่งเสริมความสามารถทางวิทยาศาสตร์มีน้อย การวัดและประเมินผลของครูไม่หลากหลายวิธี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในภาพรวมอยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ ควรมีการตั้งเป้าหมายในการยกระดับผลสัมฤทธิ์เพิ่มขึ้นในทุกปี (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2, 2553)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มบางบ่อ 2 อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยจำแนกตามประเภทโรงเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มบางบ่อ 2 อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มบางบ่อ 2 อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามประเภทโรงเรียน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อให้ผู้บริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มบางบ่อ 2 อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 นำผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้เป็นข้อคิดและเป็นแนวทางในการพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขภาวะผู้นำของตนเองให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะเป็นผลทำให้ครูผู้สอน มีความสุข มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น
2. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานให้หน่วยงานต้นสังกัดนำผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำโครงการพัฒนาผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มบางบ่อ 2 อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูงสุด

คำถามในการวิจัย

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มบางบ่อ 2 อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 อยู่ในระดับใด
2. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มบางบ่อ 2 อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามประเภทโรงเรียนแตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มบางบ่อ 2 อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามประเภทโรงเรียนแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มบางบ่อ 2 อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามประเภทโรงเรียน ตามแนวคิดของ กริฟฟิธส์ (Griffiths, 1956, pp. 243-253) ซึ่งประกอบด้วย 7 ด้าน คือ
 - 1.1 ด้านการมีความคิดริเริ่ม
 - 1.2 ด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข
 - 1.3 ด้านการยอมรับนับถือ
 - 1.4 ด้านการให้ความช่วยเหลือ
 - 1.5 ด้านการโน้มน้าวจิตใจ
 - 1.6 ด้านการประสานงาน
 - 1.7 ด้านการเข้าสังคม
2. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากครูผู้สอนใน โรงเรียนกลุ่มบางบ่อ 2 อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ปีการศึกษา 2555 ดังนี้

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในกลุ่มบางบ่อ 2 อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 166 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในกลุ่มบางบ่อ 2 อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำแนกตามประเภทโรงเรียน และเทียบสัดส่วนแล้วจึงทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง เกรจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง 133 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ประเภทโรงเรียน ประกอบด้วย

3.1.1 โรงเรียนประถมศึกษา

3.1.2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มบางบ่อ 2 อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ตามแนวคิดของ กริฟฟิทส์ (Griffiths, 1956, pp. 243-253) 7 ด้าน ดังนี้

3.2.1 ด้านการมีความคิดริเริ่ม

3.2.2 ด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข

3.2.3 ด้านการยอมรับนับถือ

3.2.4 ด้านการให้ความช่วยเหลือ

3.2.5 ด้านการโน้มน้าวจิตใจ

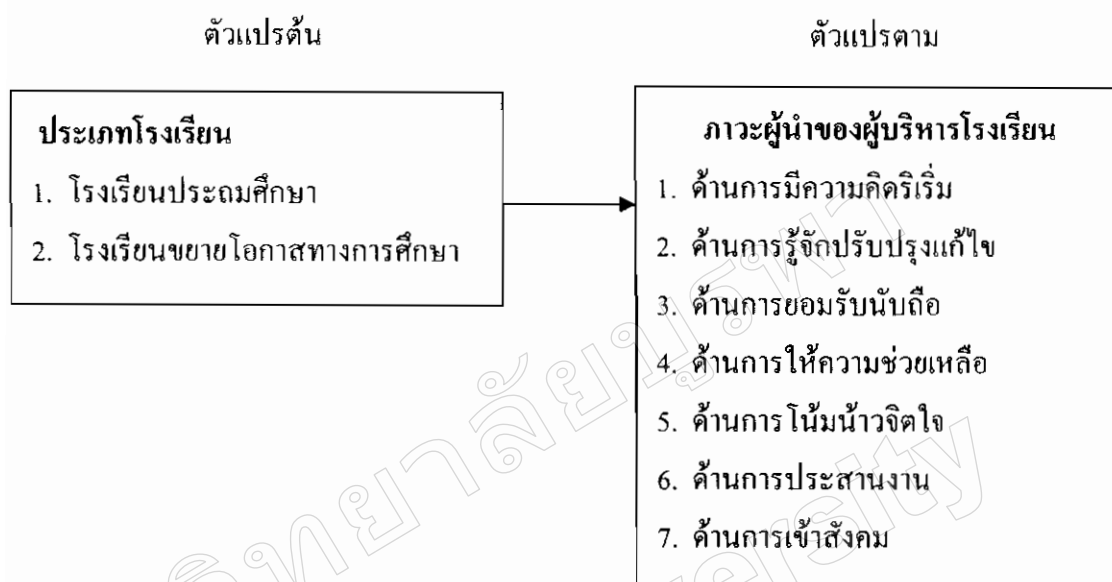
3.2.6 ด้านการประสานงาน

3.2.7 ด้านการเข้าสังคม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของ กริฟฟิทส์ (Griffiths, 1956, pp. 243-253) ซึ่งได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำในการบริหาร โรงเรียนประกอบด้วย 7 ด้าน คือ 1) ด้านการมีความคิดริเริ่ม 2) ด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข 3) ด้านการยอมรับนับถือ 4) ด้านการให้ความช่วยเหลือ 5) ด้านการโน้มน้าวจิตใจ 6) ด้านการประสานงาน 7) ด้านการเข้าสังคม โดยศึกษาพฤติกรรมของผู้บริหาร

โรงเรียน จากแนวความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารปฏิบัติงาน และในการวิจัยนี้ ได้จำแนกสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนตามประเภทโรงเรียน กับตัวแปรในการวิจัยภาวะผู้นำ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ภาวะผู้นำ หมายถึง ศิลปะหรือความสามารถของผู้บริหารที่จะจูงใจหรือใช้อิทธิพลต่อคนอื่น ๆ ทั้งที่จะมีผู้ร่วมงาน หรือผู้ใต้บังคับบัญชาในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติการและอำนวยความสะดวก โดยใช้กระบวนการติดต่อซึ่งกันและกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

1.1 ด้านการมีความคิดริเริ่ม หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารเกี่ยวกับการนำเสนอแนวคิดใหม่ ๆ ในการทำงาน มีแผนงานที่ดีและเป็นระบบการปฏิบัติงาน มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงเมื่อเกิดปัญหาขึ้น ก่อนที่จะแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ มีความรู้ความสามารถปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่นขยันขันแข็ง มีความฉับไวทันต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รวมทั้งสามารถเชื่อเชิญให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา และให้บริการกับชุมชนในโอกาสต่าง ๆ มีความเต็มใจอุทิศทั้งกำลังกายและกำลังใจให้กับการบริหารโรงเรียน

1.2 ด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ครูปรับปรุงวิธีการทำงานที่ดีกว่าเดิมและสนับสนุนให้ครูได้มีการพัฒนาตนเอง รวมทั้ง

ให้ข้อเสนอแนะหรือคำปรึกษาแก่ครู มีการกระตุ้นและจูงใจให้บุคลากรในโรงเรียนจัดอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน รวมทั้งเชิญวิทยากร หรือผู้ทรงคุณวุฒิมาเพิ่มพูนความรู้ให้กับบุคลากร รวมถึงช่วยแก้ปัญหาให้กับโรงเรียนด้วย จัดให้มีการประชุมแลกเปลี่ยนความรู้กันภายในโรงเรียน และมีความสามารถในการลดความขัดแย้งหรือความตึงเครียดของบุคลากรได้เป็นอย่างดี

1.3 ด้านการยอมรับนับถือคนอื่น หมายถึง การให้การยอมรับนับถือและสนับสนุน ความคิดสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียน ให้ความสำคัญกับครูและบุคลากร มีการประชุมปรึกษาหารือกับผู้ร่วมงานก่อนการดำเนินงาน มีการมอบหมายงานให้บุคลากรทำตามความรู้ความสามารถ รู้จักยกย่องชมเชยให้เกียรติแก่ผู้ร่วมงานดี ชื่นชมในความคิดสำเร็จอันเกิดจากความร่วมมือร่วมใจของผู้ร่วมงานทุกคนและความรับผิดชอบเมื่อผู้ร่วมงานทำงานผิดพลาดอันเกิดจากมอบหมายงาน

1.4 ด้านการให้ความช่วยเหลือ หมายถึง การเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างทั่วถึง ทั้งด้านสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน ให้ความช่วยเหลือในการแก้ปัญหา ทั้งเรื่องงานในหน้าที่และเรื่องส่วนตัว แสดงออกถึงความห่วงใย ความผูกพันเมื่อผู้ร่วมงานประสบปัญหาและมีความเดือดร้อน ให้ความสนใจและเอาใจใส่ในการจัดหาและดำเนินการเกี่ยวกับสวัสดิการและบริการต่าง ๆ ในโรงเรียน มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติงานร่วมกันและช่วยเหลือกัน สนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับความก้าวหน้าในหน้าที่การงานเมื่อมีโอกาส ติดตามและนิเทศการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานอย่างสม่ำเสมอ จัดปฐมนิเทศแก่ครูที่เข้าดำรงตำแหน่งใหม่ หรือย้ายมาปฏิบัติงาน

1.5 ด้านการโน้มน้าวจิตใจ หมายถึง ความสามารถในการชี้แจงด้วยวาจาให้ผู้ร่วมงานหรือประชาชนทั่วไปเข้าใจนโยบาย วัตถุประสงค์แนวคิดในการปฏิบัติงานเพื่อโรงเรียน สามารถพูดในที่ประชุมกับทุกคนทุกระดับโดยไม่ประหม่าหรือเคอะเขิน ใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ มีอารมณ์ขันเป็นกันเองในการสนทนา สามารถพูดจาไกล่เกลี่ยเมื่อมีกรณีพิพาทกันระหว่างครูในโรงเรียน และพูดจาคลี่คลายบรรยากาศตึงเครียดในที่ประชุมให้แจ่มใสขึ้นได้

1.6 ด้านการประสานงาน หมายถึง การชี้แจง เพื่อให้ผู้ร่วมงานเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบให้สามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้ดี เปิดโอกาสให้บุคลากรในหน่วยงานได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้บุคลากรพบปะสังสรรค์กันนอกเวลางาน ประสานงานในการแสวงหาบุคคลที่มีความสามารถเป็นผู้นำในบางเรื่อง ประสานงานกับสมาคม มูลนิธิ หรือหน่วยงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี รวมทั้งสนับสนุนให้บุคลากรของโรงเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนและสามารถร่วมมือกับผู้ปกครองแก้ปัญหาของนักเรียนได้

1.7 ด้านการเข้าสังคม หมายถึง การเป็นผู้มีความประพฤติและปฏิบัติน่าเชื่อถืออย่างเสมอต้นเสมอปลาย วางตัวได้อย่างเหมาะสม แสดงตัวเป็นมิตร มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กับบุคคลทุกอาชีพ ร่วมสร้างสรรค์เป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน เป็นผู้มีน้ำใจ เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

2. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส ในกลุ่มบางบ่อ 2 อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

3. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูสายผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส ในกลุ่มบางบ่อ 2 อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ปีการศึกษา 2555

4. ประเภทโรงเรียน

4.1 โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดให้มีการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับประถมศึกษา ในกลุ่มบางบ่อ 2 อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

4.2 โรงเรียนขยายโอกาส หมายถึง โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่เปิดสอนต่อจากระดับประถมศึกษา คือ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มบางบ่อ 2 อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

5. กลุ่มบางบ่อ 2 หมายถึง การจัดรวมโรงเรียนหลาย ๆ โรงเรียนเข้าด้วยกัน อาศัยอำนาจตามข้อ 10 แห่งระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียน พ.ศ. 2553 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2, 2553) ประกอบด้วยโรงเรียนจำนวน 18 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนคลองกระแชงเดย โรงเรียนคลองบ้านระกาศ โรงเรียนคลองพระยานาคราช โรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ โรงเรียนตลาดคลองสวน โรงเรียนตลาดพลีน้อย โรงเรียนตลาดปากคลองเจ้า โรงเรียนธรรมศรีสุวรรณดิษฐ์ โรงเรียนปากคลองชวดใหญ่ โรงเรียนวัดกาหลง โรงเรียนเกาะแก้ว โรงเรียนวัดคอตลาด โรงเรียนวัดนาคราช โรงเรียนวัดนิมมาตรา โรงเรียนวัดบางนางเพ็ง โรงเรียนวัดบางพลีน้อย โรงเรียนวัดเป็รงราษฎร์บำรุงและโรงเรียนวัดสุคันธาวาส

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 2 หมายถึง หน่วยงาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ในจังหวัดสมุทรปราการ เขต 2 ประกอบไปด้วย อำเภอบางพลี อำเภอบางบ่อ และกิ่งอำเภอบางเสาธง